

Beste collega's,

Ik heb vandaag met ambtelijke ondersteuning¹ gezeten om dat overzicht te krijgen waar we om vroegen bij de kadernota: hoe ziet de structurele ruimte eruit als rekening houden met meicirculaire, MJOP (onderhoudsplan), DOBR (openbaar groen) en (komt er nog bij) herijking van het gemeentefonds?

Daarbij gaan we uit van de laatst bekende cijfers en bij het groen (DOBR) van het aanbestedingsresultaat waar 815 bij had moeten als we dat hadden goedgekeurd. NB dat is dus inclusief de afgesproken bezuinigingen en andere maatregelen uit de raadsbrede motie!

Wat komt er op ons af?

Hieronder zie je het resultaat van die oefening:

Structureel resultaat	2026	2027	2028	2029
Huidige scenario				
Startsaldo Kadernota	-2.706	-2.578	-2.338	-2.505
Ombuigingen (excl OZB en AR)	1.090	1.090	1.090	1.090
OZB 1e pakket	1.000	1.000	1.000	1.000
Inzet AR	1.500	0	0	0
Nieuw beleid	-696	-789	-789	-744
Effect meicirculaire	735	667	-424	-288
MJOP	-506	-506	-506	-506
DOBR	-815	-815	-815	-815
Herijking gemeentefonds		-480	-959	-1.199
Saldo	-399	-2.411	-3.742	-3.968

Zoals je ziet is het structurele resultaat al in 2026 vier ton negatief. Normaal gesproken mag dat niet voor een begroting, maar omdat we de overschrijdingen MJOP en DOBR pas later gaan verwerken kunnen we er mee weggkomen.

Het gevolg is wel dat het probleem voor 2027-2029 gigantisch wordt. En dat is nog zonder de Nieuwe Korf, Octopus en ambities voor de nieuwe periode. We moeten alle zeilen bijzetten.

Wat kunnen we doen aan de uitgaven?

We moeten zowel uitgaven minderen als dekking verhogen. Iedereen is daarbij nodig. Hieronder een vingeroefening van maatregelen waarbij alle tegenvallers gekort worden:

¹ NB deze brief is van mij, niet van de ambtenaren. Ik ben ook verantwoordelijk voor de vingeroefening rondom toekomstige uitgaven en dekking.

- 1) Sorry nieuw beleid, maar er is gewoon geen ruimte voor €696k en vervolgens €789k extra structurele uitgaven. Je krijgt €400k en daarbinnen moet je de beste keuzes maken.
- 2) Sorry MJOP, we snappen dat we steeds meer wegen hebben en dat de inflatie hoog is, maar dan moet je scherper gaan kiezen. Wat schrappen we uit de mobiliteitsagenda? Waar kiezen we voor het afsluiten van een weg of voor het afwaarderen van weg naar fiets- of wandelpad? Waar kunnen we slimmer kiezen voor bepaalde typen verharding, etc? Die analyse kost tijd, maar vanaf 2027 moet dat toch twee ton per jaar op kunnen leveren.
- 3) Sorry DOBR (en burgers), we hebben de aanbesteding afgewezen en daardoor ziet het openbaar groen er minder mooi uit. Ja er mag geld bij maar nooit die €815k overschrijding bij de aanbesteding. We geven je €515k en voor de rest leggen we het uit aan de burgers.

Maatregelen				
Nieuw beleid matigen (max € 400k ipv € 696k ev)	296	389	389	344
MJOP (€ 506k -> € 306k)	0	200	200	200
DOBR (€ 815 -> € 515k)	300	300	300	300
Voordeel maatregelen	596	889	889	844
Saldo na maatregelen	198	-1.522	-2.852	-3.123

Hiermee is 2026 ook echt structureel sluitend. Maar het gat voor 2027 en verder is nog steeds enorm.

Wat kunnen we doen aan de dekking?

Het eerste wat opvalt is het structurele gat van €1522k in 2027. Dat komt omdat er in de kadernota alleen in 2026 anderhalf miljoen Euro uit de reserve gehaald wordt. De wethouder gaf aan dat het in de toekomst misschien niet meer kan omdat we scherper gaan begroten. Maar dan is ook waar dat we geld vrijspelen in de begroting omdat we scherper rekenen. Kortom we gaan er van uit dat we die anderhalf miljoen elk jaar mogen inzetten, hetzij als onttrekking aan de reserve, hetzij als scherpere dus lagere uitgaven in de begroting.

Dan blijft het gat voor 2028 en 2029. Dat is ontstaan doordat in de meicirculaire het ravijnjaar twee jaar is opgeschoven: van 2026 naar 2028. Daarna is het effect van de meicirculaire zelfs negatief. En dat gat wordt te groot om te denken dat we dan maar wat meer uit de reserves halen. Meer bezuinigen lijkt ook lastig: we hebben al heel veel moeite met de nu voorgestelde bezuinigingen, en de maatregelen die ik hier boven als vingeroefening beschreef komen daar nog bovenop.

In dit scenario kun je daarom de tweede tranche OZB erbij zetten, opnieuw als vingeroefening. Bij de huidige cijfers moet dat met ingang van 2028:

Extra dekking				
Onttrekking AR		1.500	1.500	1.500
2e pakket OZB ingaande 2028			1.000	1.000
Extra dekking	0	1.500	2.500	2.500
Saldo na dekking (is ruimte voor ambities nieuw college	198	-22	-352	-623

Zoals je ziet komen we dan nóg geld tekort. We moeten dus zelfs in dit scenario nog meer halen uit de mix van bezuinigingen, algemene reserve en lastenverzwaring. Het is niet anders.

Wat betekent dit voor onze ambities in de komende jaren?

Heel simpel: binnen dit scenario is geen structurele ruimte voor mooie ambities in de nieuwe periode zonder heel pijnlijke maatregelen.

Daarnaast werken we nu aan een Nieuwe Korf en straks ook aan een nieuw zwembad. Dat kan niet anders, want vervanging komt op ons af. Niet vervangen is sluiten op termijn. Maar je moet bij vervangen al snel rekening houden met een miljoen per jaar aan extra structurele lasten voor de Korf en ook weer voor de Octopus. Die twee miljoen Euro staan gelijk aan nog een keer de OZB verhogen met gemiddeld €100 per woning. Nogmaals, dat is nog geen voorstel maar het geeft wel de omvang van de uitdaging weer. Hoe dan ook vind ik dat je bij die projecten heel scherp moet sturen op de structurele uitgaven en misschien toch ook maar op het maximaliseren van de opbrengst van appartementen bij de Nieuwe Korf.

Conclusie

Er is, vrees ik, geen ontkomen aan. We moeten alle middelen inzetten die we hebben. Laten ambtenaren, college en raad elk voor ons deel ons maximaal inspannen om de uitgaven te beperken en de Leusdenaren uit te leggen waarom lastenverhogingen of minder service (denk aan dat grovere snoeien) nu noodzakelijk is.

Laten we ook goed nadenken over de volgende periode wat voor elke partij prioriteit heeft en hoe je dat dekt, en dan die eerlijke verhalen voorleggen aan de burgers. Dan kunnen ze ook echt kiezen.

Voor de discussie over het nieuw beleid donderdag is dit belangrijk: we kunnen het ons niet veroorloven om de structurele uitgaven daarvoor nu te verhogen met zeven ton. Die ruimte is er niet in dit scenario. We kunnen het denk ik ook niet van elders halen, want als de informatie van vandaag klopt, dan moeten alle knoppen op maximaal om de komende jaren te dekken.

Bas van Os, CDA